

POSREĆE POČETKU LOVA NA SRNJAKA

Provjerite ispravnost
lovačkog oružja

COVID-19 UZDRMAO SVE DRŽAVE SVIJETA

Držite se preporuka
i sačuvajte zdravlje

LOVAČKI VJESNIK

3 2020.

GODINA 129. ISSN 0024-6999 www.hls.com.hr

GLASILO HRVATSKOG LOVAČKOG SAVEZA I ČASOPIS ZA LOVCE I OSTALE LJUBITELJE PRIRODE

129
godina
od 1892., Zagreb

PREMA DANIM OBEĆANJIMA DO KONAČNOG RJEŠENJA

**Država mora preuzeti apsolutnu
odgovornost za štete nastale od divljači
jer divljač je u vlasništvu države**

LOVAČKI VJESNIK
GLASILO HRVATSKOG LOVAČKOG SAVEZA
I ČASOPIS ZA LOVCE I OSTALE LJUBITELJE PRIRODE

IMPRESUM

Lovački vjesnik, ožujak 2020.

Nakladnik:

Hrvatski lovački savez
Ulica Vladimira Nazora 63, Zagreb

Za nakladnika:

Đuro Dečak, predsjednik HLS-a

Izdavački savjet:

Zlatko Stojnik, Miljenko Kruc, Branko Bertelović,
Marinko Linč, Mladen Lacković i Matko Knežić

Adresa uredništva:

Lovački vjesnik, Ulica Vladimira Nazora 63,
10 000 Zagreb

tel: 01 483 45 62, Fax 01 487 65 64

e-mail: lovac@hls.hr

uspomena@hls.hr

oglas@hls.hr

Urednik:

Ivica Stanko

© Hrvatski lovački savez

"Lovački vjesnik", sva prava pridržana.

Članovi Hrvatskog lovačkog saveza ne plaćaju posebno pretplatu za Lovački vjesnik, nego ga dobivaju u sklopu članarine.

Godišnja pretplata:

- za Hrvatsku 250 kuna

- za EU 50 eura

- izvan Europe 100 USD

Pretplatu šalite na žiro-račun HLS-a

HR8423400091100010145 ili devizni račun:

PBZ-broj računa: 703000-006323,

IBAN HR84 2340 0091 1000 1014 5 i

SWIFT (BIC code) PBZGHR2x

Rukopise i fotografije ne vraćamo. Objavljene fotografije su autorsko vlasništvo Hrvatskog lovačkog saveza i bez pismenog se odobrenja ne smiju drugdje objavljivati.

Tajništvo HLS-a, evidencija članstva, lovačke i lovučarske iskaznice, lovački ispiti, promjena adrese članova HLS-a, prodaja, računovodstvo
Tel. 01 48 34 560, 48 34 559, Fax 01 48 34 557

Lovački muzej

tel. 01/48 76 567, www.hls.com.hr

Naklada ovog broja: 59398 primjerka

ISSN 0024-6999

Lektura: Iva Borković

Grafička urednica: Katarina Žižec

Naslovna fotografija: Shutterstock

Tisak: Radin Print d.o.o.

* Nakladnik ne odgovara za dizajn i sadržaj plaćenih oglasa

* Slanjem materijala HLS-u/Lovačkom vjesniku dajete pristanak za njihovu objavu

Prvi hrvatski lovački časopis utemeljen u ožujku 1892. godine u Zagrebu pod nazivom "Vjestnik Prvog obrtega hrvatskoga društva za gojenje lova i ribarstva"

- 6 |** COVID-19 prijeti životima ljudi, ali i gospodarstvu
- 9 |** Povjerenstvo za lovno streljaštvo predložilo izmjene Pravilnika
- 10 |** Izvršni odbor održan u Belom Manastiru
- 12 |** Lovnici s licencama u našim lovištima
- 18 |** Sajam u Zagrebu ponudio više edukativnog i manje prodajnog sadržaja
- 23 |** Ris Alojzije ispušten u Paklenici
- 24 |** Mufloni u znanstvenom istraživanju
- 35 |** Ispuštanje divljači za obnovu populacije u lovištu
- 36 |** Lisica kao stalni stanovnik Zagreba
- 48 |** Izradite sami stol za upucavanje pušaka
- 54 |** Zasipte remize za divljač na vrijeme

KALENDAR LOVIDBE - TRAVANJ

* U skladu s Planom gospodarenja smeđim medvjedom u RH i Akcijskim planom gospodarenja smeđim medvjedom za pojedinu godinu

Autori: Krešimir Kavčič i Nikica Šprem

Početak 2020. godine svakako se može smatrati uspješnim za Lovačko društvo „Jarebica“ iz Senja i Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, koji su zajedničkom inicijativom u sklopu projekta Hrvatske zaklade za znanost IP-2019-04-4096 „Uloga lova i lovnog gospodarenja u širenju novonastalih populacija divljih papkara na Mediteranu“ označili i ispustili prvih šest jedinki europskog muflona u Hrvatskoj, dok ih je na razinu EU-a do sada bilo označeno tek nekoliko desetaka. Pri ispuštanju jedinki oduševljenje ovim povijesnim trenutkom za društvo i hrvatsko lovstvo nije mogao sakriti nitko iz lovačkog društva, uključujući Nikolu Gregovića, Anđelka Biondića,

SPOJ TEHNOLOGIJE I ZNANOSTI

GPS TELEMETRIJSKO PRAĆENJE EUROPSKOG MUFLONA

Označeno je i u lovište LD-a "Jarebica" iz Senja pušteno šest muflona, i to u suradnji s Agronomskim fakultetom i u sklopu projekta Uloga lova i lovnog gospodarenja u širenju novonastalih populacija divljih papkara na Mediteranu

Milu Bundala, Zvonka Tomaića, Roberta Nekića, Željka Lopca, Josipa Tomljanovića i Ivicu Medarića, a posebice predsjednik LD-a „Jarebica“ Željko Nekić. Treba spomenuti i prijašnje inicijative uvođenja muflonske divljači, zahvaljujući kojima ovo lovačko društvo gospodari najpoznatijim terenima za europskog muflona u Hrvatskoj, ali i šire. Ulovljenih pet ženki i jedan mužjak označeni su najmodernijim GSM-GPS telemetrijskim ogrlicama i ispušteni na dva lokaliteta kojima gospodari „Ja-

rebica“.

Ogrlice će idućih godinu dana 24 puta na dan bilježiti detaljne informacije o lokaciji jedinki koje se trenutno pohranjuju i šalju, a korisniku su dostupne na dnevnoj bazi putem mobilne ili računalne aplikacije. Osim toga, ogrlice pohranjuju informacije o temperaturi okoline, detaljnim aktivnostima jedinke te su opremljene senzorom mortaliteta, koji se aktivira u slučaju mirovanja jedinke dulje od 24 sata. Na temelju analiza podataka saznat će se područ-

ja obitavanja označenih jedinki, preferencija na različite tipove staništa, kao i utjecaj prirodnih i antropogenih čimbenika na kretanje jedinki.

Ova hvale vrijedna inicijativa značajno pridonosi shvaćanju biologije i ekologije ove vrste, koja je u ovom polju znanosti vrlo slabo istraжена. Samim time, povezivanje znanosti i struke omogućit će donošenje boljih smjernica gospodarenja ovom vrstom i pridonijeti razvoju i promociji ovog društva i hrvatskog lovstva.

Translokacije papkara u svrhu introdukcije, reintrodukcije ili nadomještanja uglavnom su motivirane lovom. Divljač se uobičajeno introducira u nova staništa kako bi se stvorile nove ili poboljšale prilike za lov, pogotovo kada se smanji brojnost autohtonih lovnih vrsta. Introdicirane vrste mogu postati invazivne pa je zbog toga važno proučiti njihov utjecaj na staništa i prisutne autohtone vrste (moguću kompeticiju, prijenos uzročnika bolesti, hibridizaciju ili izmjenu staništa). Povećana prilagodljivost i fitness unesenih populacija uvjetovana je njihovim genetskim potencijalom da se šire i koloniziraju nova staništa. Grivasti skakač (*Ammotragus lervia*) ilegalno je ispušten 2002. na području Mosora i sadašnja veličina tamošnje populacije procijenjena je na 140 jedinki. Europski muflon (*Ovis aries musimon*) unesen je u Hrvatsku 1900. godine te se od tada proširio, uspostavio stabilne populacije i postao važna lovna vrsta. Osim što je glavni motiv za unošenje stranih vrsta, lov i s njim povezane aktivnosti uzrokuju migracije, promjene u strukturi i dinamici populacija autohtonih vrsta, što je dokazano za divlju svinju (*Sus scrofa*), treću vrstu uključenu u ovaj projektni prijedlog. Utvrđeno je da su divlje svinje utemeljile nove populacije na nekim otocima (npr. Hvar, Mljet) gdje ih ranije nije bilo. Uglavnom je bila riječ o prirodnim kolonizacijama, no postoje indicije i za ilegalne translokacije u svrhu lova. Identifikaci-

ISTRAŽIVAČKI PROJEKT HRVATSKE ZAKLADE ZA ZNANOST

Uloga lova i lovnoga gospodarenja u širenju novonastalih populacija divljih papkara na Mediteranu MedUng

ja utjecaja translokacija i introdukcija na genetsku raznolikost i njezinu prostornu raspodjelu važan je preduvjet za strategije gospodarenja i zaštite prirode. S druge strane, kombinacija podataka o DNK-varijabilnosti i procjena rizika čini važan dijagnostički alat i oblik nadzora za procjenu statusa novouspostavljenih populacija papkara. Procjena rizika može omogućiti razumijevanje učinka broja introdukcija i unesenih jedinki, genetske varijabilnosti i izvora populacija na uspješnu uspostavu i širenje populacija. Ovaj će projekt pridonijeti boljem razu-

mijevanju genetskog statusa tri vrste papkara na Sredozemlju i procijeniti njihov genetski potencijal za invazivnost. Te spoznaje mogu pridonijeti boljem gospodarenju tim vrstama.

SVEOBUHVAATNO GENETSKO ISTRAŽIVANJE

Više od 350 uzoraka tkiva grivastog skakača (s Mosora i iz svih ostalih europskih populacija), europskog muflona (sa sredozemnih otoka i iz sredozemnih populacija) i divljih svinja (sa sredozemnih otoka i sredozemnog dijela Hrvatske, Turske, talijanskih otoka, Korzike, Grčke, Turske) bit će sakupljeno i iz njih izoliran DNK. Svaka životinja bit će genotipizirana mikrosatelitnim biljezima (SSR) na temelju kojih će se odgovarajućim računalnim programima procijeniti standardne populacijsko-genetičke parametre i genetsku strukturu populacija. Statističkim će se modelom testirati utjecaj lova i povezanih aktivnosti (broj lovačkih društava, broj lovaca, kvote za odstrjel...) na broj migranata između populacija divljih svinja. Na temelju SSR biljega testirat će se prisutnost hibridizacije između europskih muflona i podivljalih ovaca na Dugom otoku (STRUCTURE). Sekvencirat će se mtDNK najmanje 150 jedinki kako bi se ustanovile izvorne populacije. Prebrojat će se paraziti

ti pronađeni u probavilima 10 grivastih skakača kojima će se sekvenciranjem odrediti i varijante MHC-gena. Varijante MHC-gena bit će određene i za 20 europskih muflona iz gatera u Senju te će 10 jedinki s različitim MHC-alelima biti obilježeno GPS-ogrlicama. Tijekom 10 mjeseci sakupljat će se uzorci fecesa obilježenih jedinki i analizirati prisustvo parazita u njima kako bi se testirao utjecaj varijacije MHC-gena na otpornost/prijemчивost za parazite.

RAZUMIJEVANJE PRILAGOĐAVAJU PROMJENAMA U OKOLIŠU

Osim znanstvenog doprinosa, projekt će pomoći boljem razumijevanju genetskog statusa novoosnovanih populacija tri vrste papkara u Sredozemlju i procjene njihova potencijala za invazivnost. Te će spoznaje pridonijeti donošenju adekvatnih planova gospodarenja za ove tri vrste te utvrditi eventualno postojanje rizika za autohtona staništa ili vrste. Integracijom podataka o neutralnim (mikrosateliti) i svojstvima povezanim s fitnessom (MHC-geni) razvit ćemo protokol koji će omogućiti procjenu statusa novonastalih populacija papkara i utjecaj aktivnosti povezanih s lovom na njihovo širenje. Ovaj će pristup biti polazište za daljnja istraživanja selekcijskih procesa u izmijenjenim staništima i promjena ponašanja populacija koje se suočavaju s izmjenama u njihovim staništima. Ta su saznanja važna za razumijevanje načina na koji se divlje, ali i domaće životinjske vrste prilagođavaju promjenama u okolišu, što je posebno važna tema u ozračju očekivanih promjena prirodnih uvjeta uvjetovanih klimatskim promjenama.

Toni Safner

